

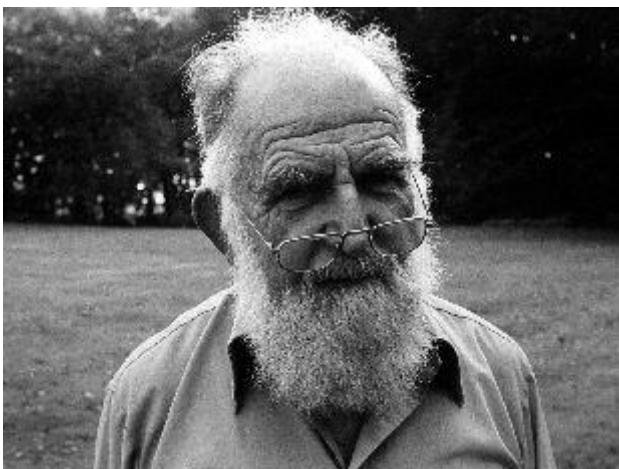
Onder de titel 'Het meisje in de Froenstraat' is de Historische Kring Losser in april 2004 begonnen aan een project dat op 1 november 2005 heeft geleid tot de uitgave van een zeer bijzonder (foto)boek.

In de jaren 1979 tot 1995 maakte ons lid de heer Norbert Klein, destijds actief in de - helaas ter ziele gegane - 'Hifo' (Historische Fotoclub Losser), een serie van meer dan honderd portretten van bekende en minder bekende Lossernaren.

Het boek, waarvan in 2 drukken, ruim 900 exemplaren beschikbaar waren was binnen een halfjaar uitverkocht. Daarom tonen wij nu elke maand een andere foto uit het boek, met de bijbehorende tekstpagina.

In het archief zijn de namen van de geportretteerden opgenomen.

## Jan Brandenburg



Jan Brandenburg werd geboren op 1 januari 1921 in het Drentse Diever. Hij studeerde medicijnen in Groningen. Hij hield veel van sport, zoals tennissen, maar hij was vooral een goede schaatser. De elfstedentocht in het oorlogsjaar 1941, die plaats vond op 6 februari, heeft hij helemaal uitgereden. Het was een zware tocht, die werd omschreven als een "episch gevecht met de elementen" waarbij het peloton van 4600 schaatsliefhebbers werd geteisterd door sneeuwbuien.

Tijdens zijn militaire dienst was Jan Brandenburg onder meer werkzaam als keuringsarts.

De vakantieperiodes in de tijd na de Tweede Wereldoorlog, gaven hem de kans om als waarnemend arts in verschillende huisartspraktijken te kijken "hoe het er aan toe ging", zoals hij zelf zegt.

Zijn eerste en laatste eigen standplaats werd Overdinkel. Hij vestigde zich daar op 18 september 1950. De Losserse huisartsen hielden toentertijd ook spreekuur in Overdinkel en zij waren bepaald niet ingenomen met de komst van deze nieuwe dokter.

De eerste patiënt van dokter Brandenburg was een particulier, die gelukkig veel reclame voor hem maakte. In die jaren mochten ziekenfondspatiënten, en dat waren de meesten in Overdinkel, maar twee keer per jaar van arts veranderen. Op 1 januari 1951 kwamen zijn eerste ziekenfondspatiënten binnen. Vijftig mensen lieten zich bij hem inschrijven. Dit had hij te danken aan een inwoner van Overdinkel, die zich erg had ingespannen om hem deze patiënten te bezorgen.

De eerste maanden hield hij spreekuur in de hervormde pastorie die toen werd bewoond door ds. Van Doorn. Dokter Brandenburg had in die dagen nog geen auto. Zo'n vervoermiddel was nog maar voor weinigen betaalbaar. Hij legde alle visites af op de fiets.

Mevrouw Brandenburg kwam met hun zoon in maart 1951 ook naar het grensdorp. Zij hadden elkaar vanaf zijn komst naar Overdinkel niet meer gezien.

Op 31 maart 1951 kreeg het gezin Brandenburg de beschikking over een onverwarmde zolder in het huis waar politieman Wevers woonde. Maar deze woning stond tussen de grenspalen en de Overdinkelse grens met Duitsland was toen nog gesloten. Het hoofd van de douane, de heer Pietersen moest komen om de

Nederlandse grensmaal omhoog te doen voor de verhuishwagen.

In dat zelfde jaar verhuisde het gezin naar de Julianastraat. De dokter had daar twee woningen gehuurd (□ 6 per huis). De familie Brandenburg woonde in het ene huis en op de benedenverdieping van de andere woning was de praktijkruimte. Daarboven woonde Jan Post. Hij hoefde geen huur te betalen, omdat zijn zuster de boel schoon hield.

Door de medewerking van wethouder Hassing was dokter Brandenburg in de gelegenheid om een perceel grond te kopen aan de Spinnersweg, om daar een woonhuis met praktijkruimte te bouwen. Dat ging echter moeizaam. De eigenaar wilde alleen verkopen als zijn weg zou worden verhard. De wethouder was bij dit alles zeer behulpzaam en dokter Brandenburg zegt dan ook "veel aan hem te danken te hebben".

Op 1 april 1986 werd zoon Jaap ook huisarts in de praktijk van zijn vader. Vader en zoon werkten een jaar lang samen. Op 21 maart 1987 deed de "oude dokter Brandenburg" zijn huisartsenpraktijk over aan zijn zoon. Jan Brandenburg verhuisde met zijn vrouw naar De Lutte. Maar in Overdinkel is dus nog steeds een huisarts werkzaam genaamd Brandenburg.

Dokter Jan Brandenburg is op 7 januari 2014 in De Lutte overleden.

## Douwe Sipsma



Douwe Sipsma werd geboren op 2 januari 1937 in Overdinkel aan de Tjibbe Knolstraat 46. Zowel uit zijn voornaam als uit zijn achternaam, blijkt duidelijk dat de familie afkomstig is uit Friesland. Vanuit Boyl, gemeente Weststellingwerf, zijn ze indertijd naar Twente getrokken om, als zo velen uit die streek een beter bestaan te zoeken in de textielindustrie.

Na zijn schooltijd op de openbare lagere school in zijn geboortedorp,

ging Douwe een jaar naar de Textielvakschool in Enschede. Op veertienjarige leeftijd begon ook hij zijn werkzame leven in de textiel en wel als wever bij Van Heek & Co. Van 1951 tot 1960 heeft hij in deze grote Enschedese fabriek gewerkt. Toen stapte hij over naar de finishingafdeling van de firma Menko. Daar bleef hij werkzaam tot 1964. Blijdenstijn-Willink was zijn volgende werkgever. Als manasje van alles zette hij zich daar in tot 1969. Toen liet hij de textiel voor wat het was en werd pompbediende bij garage Roeloffzen in Enschede. Maar Douwe was in de regel nogal snel uitgekeken op zijn werk en dan wilde hij weer wat anders. De stratenbouw in Duitsland leek hem wel wat en zo kwam Douwe Sipsma terecht bij een firma in Coesfeld. Langer dan een half jaar hield hij het daar niet vol en toen kreeg hij opnieuw werk in de textiel, nu bij de fabriek van Schuttersveld.

In 1970 trad hij in dienst bij garage Brillman aan de Enschedesestraat in Losser. Nu kwamen er rustiger tijden, want Douwe bleef hier tot hij in 1996 met vervoegd pensioen ging. Bij garage Brillman maakte hij de auto's gebruiksklaar, deed allerhande voorkomende werkzaamheden maar werd bij veel Lossernaren het meest bekend als de pompbediende. Hij was voor hen een vaste en vertrouwde figuur aan de pomp. Zesentwintig jaar lang heeft hij heel veel benzinetanks gevuld.

In zijn vrije tijd was en is Douwe Sipsma op veel terreinen actief, met name in zijn geboortedorp. Zijn grote hobby is de muziekvereniging Crescendo in Overdinkel, waar hij zijn talenten inzet als tamboer van de overslagtrom. Hij is al veertig jaar lid van dit korps en ook erelid. Douwe was nauw betrokken bij de drumband, die al ruim vijftig jaar bestaat en inmiddels is omgevormd tot een slagwerkgroep. Voor deze drumband heeft hij meerdere leerlingen opgeleid tot tamboer en hij zette zich ook in bij de organisatie van festivals.

Binnen de Toneelvereniging Eensgezindheid was hij ook jarenlang actief. Nu is hij “rustend” lid van deze toneelvereniging, die al in 1935 werd opgericht.

Klussen, bardiensten en allerlei andere hand- en spandiensten verrichtte Douwe ook voor de OVO (Overdinkelse Verenigings Organisatie).

Als voetbalsupporter is hij vaak te vinden bij zijn club ASVO, sinds 1 juli 2004 Sportclub Overdinkel.

## Hermanus Antonius (Herman) Gehring



Herman Gehring werd geboren op 26 maart 1919 te Geesteren. Het gezin telde zestien kinderen en Herman was de één van de jongsten. Zijn ouders hadden een bakkerij en kruidenierszaak en ook voor de kinderen was het hard werken. Na de lagere school ging hij op twaalfjarige leeftijd naar het klein seminarie in Utrecht om voor priester te studeren. Toen hij na zes jaar definitief moest kiezen voor de vervolgstudie is hij met de opleiding gestopt. Daarna heeft hij

allerlei hand- en spandiensten verricht. Tijdens de Tweede Wereldoorlog was hij werkzaam op het Distributiekantoor in Tubbergen, maar vond het toen beter om onder te duiken in Manderveen. Tijdens die onderduikperiode leerde hij zijn latere vrouw kennen. Toen de Tweede Wereldoorlog was afgelopen kwam er een nieuwe start. Herman Gehring ging naar de politieopleiding. Na het behalen van zijn diploma werd hij geplaatst in Ootmarsum en daar trouwde hij met zijn vriendin uit de onderduikperiode: Susanna Johanna Franke. De volgende standplaats voor politieagent Gehring was Luttenberg. En van daaruit volgde overplaatsing naar Overdinkel op 10 oktober 1956.

Politieagent Gehring was geschapen met een flinke neus en de bijnaam “De Neus” lag dan ook zeer voor de hand. Maar hij was wel een autoriteit. In Overdinkel noemde iedereen hem “Politie Gehring”. Hij wilde nooit bij zijn voornaam genoemd worden en dat was in die tijd ook beslist niet gebruikelijk. Zijn collega’s zeiden kortweg “Gehring” en alleen binnen de familie werd hij Herman genoemd.

Zijn vrouw is in 1970 tijdens een kleine operatie in het ziekenhuis overleden en hij kreeg toen alleen de zorg voor zijn acht kinderen. Deze tragische gebeurtenis heeft zijn verdere leven bepaald. Een groot gezin samen houden, met kinderen midden in de puberteit en jonger, dat was een zware opgave.

“Politie Gehring” had geen rijbewijs maar voor zijn werk had hij de beschikking over een lichte politiemotor, meer een soort bromfiets. Daar kon hij echter niet zo goed mee overweg. “Met de ketting al knarsend over de tandwielen steigerde hij dikwijls op één wiel weg”, aldus een van de kinderen.

Hij hield van orde en regelmaat, op zijn werk en in zijn privé-leven. Klokslag tien uur koffie, reguliere etenstijden en 's avonds één borreltje en in het weekend twee. In Overdinkel kende hij iedereen met naam en toenaam. Wist een collega van een bepaalde persoon alleen een achternaam, dan wist hij de voorletters direct te noemen en somde ook nog de gegevens van de overige gezinsleden op. Zijn collega's noemden hem dan ook de “wandelende encyclopedie”. Hij nam zijn werk heel serieus en was ook daarin een perfectionist. En natuurlijk kende iedereen in Overdinkel “Politie Gehring”.

Het kerkdorp had in die jaren nog een eigen politiepost. In 1990 komen de eerste signalen dat de politiebureaus in de kerkdorpen gesloten zullen worden. Bij de rijkspolitie in Zwolle ligt dan het advies om over te gaan tot de sluiting van de bureaus in Overdinkel en de Lutte. De gemeente Losser heeft één bureau op 7.500 inwoners, terwijl de verhouding in b.v. Enschede één bureau op 30.000 inwoners is. De bureaus in de kerkdorpen zijn dan officieel nog twee keer per week twee uur lang geopend. Maar in de praktijk is het al veel minder. Gemeentebestuur en de politiek zijn tegen de opheffing van de politieposten, maar hebben geen mogelijkheden om eventuele sluiting te verhinderen. En dat gebeurt dan ook.

“Politie Gehring” is dan al met vervroegd pensioen. In het maatschappelijk leven was hij onder meer actief binnen het kerkbestuur van de Gerhardus Majella parochie, de Katholieke Bond van Ouderen, bij O.S.V. en Concordia. Tuinieren, kaarten en puzzelen deed hij graag, totdat zijn gezondheid steeds meer te wensen overliet en hij op de hulp van anderen was aangewezen.

“Politie Gehring”, zoals iedereen hem bleef noemen, is in Overdinkel vier keer verhuisd. Hij overleed op zijn laatste adres aan de Willem Gamestraat op 21 april 1996.

## H.Z. (Heintje) Scherphof-Bekker



Heintje Bekker werd geboren op 6 mei 1927 te Almelo. Na haar Mulo-opleiding werd ze secretaresse bij Rosmark en Bendien in Almelo. Ondertussen studeerde ze Duitse en Engelse handelscorrespondentie.

Ze trouwde in 1952 met Hendrik Scherphof en het jonge echtpaar ging wonen in een huisje van haar vader in het Neijreesbos bij Bornerbroek.

Vervolgens woonde ze 6 jaar in het Brabantse Vught en in 1964 verhuisde het gezin naar Overdinkel. Heintje Scherphof-Bekker werd secretaresse bij Van Heek Scholco in Losser.

Ze voelde zich direct aangetrokken tot de geschiedenis van Losser en uiteraard van Overdinkel en zij werd actief binnen de Historische Kring Losser. Zij ging zich verdiepen in het boerderijen- en veldnamenonderzoek.

Na het plotselinge overlijden van de voorzitter van de HKL, de Heer Tepe werd ze in 1971 eerst vice-voorzitter. In 1974 nam ze de voorzittershamer ter hand.

Onder haar kundige leiding kwamen de eerste publicaties tot stand. Als eerste werd de geschiedenis van de familie Teylers en het Teylershoes (nu restaurant "De Oude Apotheek") op schrift gesteld en vervolgens verscheen het boekje over het Heininkshoes, het historische pand op het Martinusplein.

Daarna kwam de gigantische klus om het Veldnamenonderzoek in de marke Losser in kaart te brengen. Dit zou kunnen gebeuren in provinciaal verband, maar het was onduidelijk wanneer de uitgave over Losser dan zou verschijnen. Er werden veel voorwaarden gesteld, maar geen enkele zekerheid geboden. Heintje Scherphof had een vooruitziende blik en ging samen met haar medebestuurders op eigen kracht verder. De provincie ging later inderdaad andere prioriteiten stellen en het project is dan ook in veel plaatsen nog steeds niet afgerond.

Maar in Losser verscheen in 1986 "Grondstukken en bewoners in dorp Losser omstreeks 1820". In 1989 wordt het vervolg "Grondstukken en bewoners in de Marke Losser omstreeks 1832", de delen 2 en 3 van de serie, gepresenteerd.

In deel 3 kon duidelijkheid worden gegeven over de plaats van de Losserbrugge, de oude neutrale plek, waar toenmalige machthebbers van beide kanten van de grens samen kwamen om hun geschillen te bespreken. Dit was een prachtig resultaat, waar Heintje Scherphof met recht trots op was, omdat menig geschiedschrijver zich al het hoofd had gebroken over de juiste ligging van deze historische plaats.

Haar deelname aan het boerderijonderzoek resulteerde in een uitgave over de geschiedenis van de Schultinchof, gevolgd door een boek over het Erve Beernink.

Heintje Scherphof had jarenlang zitting in de Culturele Raad Overijssel.

En ook in andere opzichten was ze zeer betrokken bij het maatschappelijke leven. Ze wilde zich dienstbaar maken aan de gemeenschap waarvan ze deel uit maakte. En dat deed ze op energieke wijze en ze aarzelde niet om in welgekozen bewoordingen voor haar overtuiging uit te komen. Het Twentse landschap met zijn mooie dorpen ligt haar nog steeds na aan het hart. Ze heeft zich dan ook regelmatig uitgesproken tegen de ongebreidelde dorpsuitbreidingen en wegeaanleg. Zo nam ze het initiatief voor een actiegroep tegen de kanalisering van de Glanebeek. Ook in dit opzicht had ze een vooruitziende blik, want nu moeten beken weer meanderen. Haar maatschappelijke betrokkenheid kwam ook tot uiting in haar deelname aan het "Comité Behoud Dinkelziekenhuis" in december 1972.

In 1992 gaf ze de voorzittershamer van de Historische Kring Losser over aan Thea Evers. Heintje Scherphof-Bekker overleed op 29 december 2007.

